

## Kıdem Tazminatı Sigorta Ettirilir mi?

**Mahmut Çolak**

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

06 Kasım 2023

### Sirküler No: 907

Mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun yürürlükte bulunan 14'üncü maddesine göre; kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez.

Bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne gidilmiş olup, davada uygulanma yeri bulunmayan bir kanun hükmünün iptali için mahkemece, "Anayasa Mahkemesine başvurulmasına Anayasa'nın 151'inci maddesinin birinci fıkrasının öngördüğü kural elvermez" gerekçesiyle, Mahkemenin elindeki davada uygulama yeri olmadığından itirazın Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddedilmiştir. Söz konusu Anayasa Mahkemesi kararı aşağıda belirtilmiştir:

### Anayasa Mahkemesi Kararı

|                                   |                    |
|-----------------------------------|--------------------|
| <b>Esas Sayısı</b>                | : 1977/99          |
| <b>Karar Sayısı</b>               | : 1977/116         |
| <b>Karar Günü</b>                 | : 27/09/1977       |
| <b>Resmi Gazete Tarihi-Sayısı</b> | : 11.11.1977/16110 |

**İtiraz yoluna başvuran** : İstanbul İkinci Asliye Ticaret Mahkemesi.

**İtirazın konusu** : 25 Ağustos 1971 günlü, 1475 sayılı Yasanın 4 Temmuz 1975 günlü, 1927 sayılı Yasa ile değişik 14 üncü maddesinde yer alan :

"Kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez." yolundaki hükmün Anayasa'ya aykırılığı savını ciddi bulan mahkeme, bu kuralın iptali için Anayasanın değişik 151 inci maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

### 1.OLAY:

Davacı ortaklıklar ile davalı sigorta şirketi arasında çeşitli sosyal sigorta grup sözleşmeleri yapılmıştır. Bu sözleşmelerle davalı sigorta şirketi davalı firmaların işyerlerinde çalışan işçilerin ölümü, kaza sonucu ölümü veya kaza sonucu malul olmaları halinde işverene düşen sorumluluk rizikoları ile bunlara ek olarak işçilerin işten ayrılma ve çıkarılma halinde ödenecek kıdem tazminatı rizikolarını sigorta etmiştir. Sözleşmeler uyarınca uygulama yapılırken davalı şirket, davacılara gönderdiği çeşitli yazılarda, bu sözleşmelerin değiştirilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Gerekçe olarak, 1475 sayılı Yasanın 1927 sayılı Yasa ile değişik 14. maddesinde yer alan "kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren özel şahıslara ve sigorta şirketlerine sigorta ettiremez." yolundaki hükmü göstermiş ve Ticaret Bakanlığının buna ilişkin genelgesinin de bu değişikliği zorunlu kıldığını savunmuştur. Davacılar davalının önerisine yanaşmamışlar ve davalının dayandığı 1927 sayılı. Yasa ile getirilen kıdem tazminatının sigorta ettirilemeyeceği yolundaki hükmün Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Anayasa'ya aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varan Mahkeme sözü geçen hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

## **2. İTİRAZIN GEREKÇESİ :**

Mahkemenin, Anayasa Mahkemesine başvurmasına ilişkin kararı" da şöyle denilmektedir.

"KARAR: Davacı vekili, davalının dayandığı 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesini değiştiren 1927 sayılı Kanunun Anayasa'ya aykırı olduğunu 07/01/1977 günlü dilekçesi ile ileri sürmüş ve gösterdiği mucip sebepler karşısında mahkemece bu iddianın ciddi olduğu kanısına varılmıştır. Bu itibarla Anayasa'nın 151 inci maddesi gereğince davacı vekilinin iddiası hakkında Anayasa Mahkemesinden bir karar istenilmesine ve bu karar gelinceye kadar davanın geri bırakılmasına ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 44 sayılı Kanunun 27 nci maddesine göre, dava dilekçesi ile cevap lâyihasının ve davacı vekilinin bu konu hakkındaki görüşünü belirten 07/01/1977 ve bundan sonra vereceği dilekçe ile davalı vekilinin 03/02/1977 günlü dilekçelerinin tasdikli birer örneğinin bu kararla birlikte Anayasa Mahkemesine gönderilmesine, duruşmanın 09/12/1977 saat 14. de bırakılmasına ittifakla karar verildi."

## **3. METİNLER:**

I- İtiraz konusu Yasa kuralı:

25/08/1971 günlü, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesini değiştiren 04/07/1975 günlü, 1927 sayılı Yasanın birinci maddesinde yer alan ve iptali istenen hüküm şöyledir :

"Madde14-

....

Kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez."

## 2- Dayanılan Anayasa kuralları:

Madde 40- Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Kanun, bu hürriyetleri, ancak kamu yararı amacıyla sınırlayabilir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî iktisadın gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.

Madde 48- Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindendir.

## 4.İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesinin, İçtüzüğü'nün 15 inci maddesi uyarınca yaptığı ilk inceleme toplantısında aşağıdaki konu üzerinde durulmuştur.

Taraflar arasındaki sözleşme hükümlerine göre; davacıların işyerlerinde çalışan işçilerin veya hak sahiplerinin işverence ödenmesi gereken kimi alacakları, davalı sigorta ortaklığınca sigorta edilmiştir. Dava dilekçesinde sigorta edilen alacak kalemleri: Ölüm, kaza sonucu ölüm ve kaza sonucu maluliyet dolayısıyla ödenmesi gereken alacaklar ve bunlara ekli olarak işten ayrılma ve çıkarılma halinde kıdem tazminatı olarak gösterilmiştir. Davalı sigorta ortaklığı; bu konulardaki sözleşmelerin uygulanma olanağını yitirdiğini, sözleşmelerle üstlenilen borcun düştüğünü çünkü sözleşme gününden sonra çıkan...1927 sayılı Kanun uyarınca işverenin kıdem tazminatına ilişkin sorumluluğunu sigorta ettiremeyeceğini, bu nedenle sözleşmelerin değiştirilmesi gerektiğini bildirmiştir. Davacılar, kıdem tazminatına ilişkin sigorta dışındaki sözleşme hükümlerinin işlerliğine sözü geçen kanun hükmünün engel olmadığını savunmuşlar ve davalının "yapmak istediği değişikliklerden doğan marazanın men'i ile sözleşmelerin kıdem tazminatı dışındaki hükümlerinin aynen uygulanması lüzumunun tespiti" isteğiyle mahkemeye başvurmuşlardır.

Dava dilekçesinin incelenmesinden açıkça anlaşıldığına göre; dava, taraflar arasındaki sözleşmelerin kıdem tazminatı dışındaki hükümlerine davalının uymasını sağlamak amacıyla açılmıştır. Her ne kadar davalı, sözleşmelerin bir bütün olduğunu, sigorta ettirilen ölüm, kaza sonucu Ölüm, kaza sonucu maluliyet hallerinde de kıdem tazminatının söz konusu olduğunu, bu nedenle sigorta ettirilen risklerin tümünün kıdem tazminatından soyutlanması olanağının bulunmadığını ileri sürmekte ise de, bu sav tutarlı değildir. Çünkü gerek kıdem tazminatının, gerek öteki risklere ilişkin tazminat kalemlerinin, İş Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerine göre ayrı ayrı hesaplanması ve dökümlerinin gösterilmesi mümkündür.

Öte yandan kıdem tazminatı riskinin sigorta ediliş edilmeyeceğı konusu, taraflar arasında herhangi bir uyuşmazlık oluşturmadiğına göre, 04.07.1975 günlü, 1927 sayılı Kanunla öngörülen "Kıdem tazminatından doğan sorumluluğı, işveren özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez." yolundaki hükmün de davada uygulanma yeri bulunmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Davada uygulanma yeri bulunmayan bir kanun hükmünün iptali için mahkemece, Anayasa Mahkemesine başvurulmasına Anayasa'nın 151 inci maddesinin birinci fıkrasının öngördüğü kural elvermez, itiraz, mahkemenin yetkisizliğı nedeniyle reddedilmelidir.

## 5.SONUÇ

25 Ağustos 1971 günlü, 1475 sayılı Yasanın 4 Temmuz 1975 günlü, 1927 sayılı Yasa ile değışik 14 üncü maddesinin on yedinci fıkrasında yer alan : "Kıdem tazminatından doğan sorumluluğı işveren özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez." hükmünün Mahkemenin elindeki davada uygulama yeri olmadığından itirazın Mahkemenin yetkisizliğı nedeniyle reddine; 27.09.1977 gününde oybirliğıyle karar verildi.

### PROZON'DAN

#### Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

##### YAZILIM VE HİZMET

###### Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

[prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/](https://prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/)

###### Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

[prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/](https://prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/)

###### Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

[prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/](https://prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/)

##### ÜCRETSİZ ARAÇLAR

###### Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

[prozon.net/hesap-makineleri/](https://prozon.net/hesap-makineleri/)

###### Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

[analiz.prozon.net](https://analiz.prozon.net)

###### Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

[prozon.net/yillik-parametreler/](https://prozon.net/yillik-parametreler/)

##### GÜNCEL KALIN

###### Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

[prozon.net/mevzuat-takvimi/](https://prozon.net/mevzuat-takvimi/)

###### Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

[prozon.net/sirkuler/#bulten](https://prozon.net/sirkuler/#bulten)

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/kidem-tazminati-sigorta-ettirilir-mi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 03:05 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değışebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · [bilgi@prozon.net](mailto:bilgi@prozon.net)